

VASTAUKSET VUODEN 2024 RAHA-ASIA-ALOITTEISIIN

1. Talousarvioaloite viljelypalstojen lisäämiseksi. (Inka Hopsu)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Kaupunki on kunnostanut muutama vuosi sitten vuotta sitten Silkkiniityn ja Latokasken viljelypalstat. Vuoden 2023 aikana valmistuu Tuomarilan ja Koivu-Mankkaan viljelypalstojen kunnostukset. Vuoden 2022 aikana tehtiin Suurpellossa ja Perkkaalla seurojen / yhdistysten vastuulla oleville uusille viljelypasta-alueille toimenpiteitä.

Näistä kohteista saatujen kokemusten perusteella suosittelemme kaupungin hallinnassa oleville palsta-alueille kunnostusta ja perusparantamista kokonaisvaltaisesti.

Perusparannustoimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti kuivatusjärjestelyjen parantamiseen, palsta-alueiden koon yhtenäistämiseen, kasteluverkoston kunnostukseen sekä uusien pastojen toteutukseen. Lisäksi tarkastellaan huoltoajoa, jätehuoltoa, paikoitusmahdollisuuksia ja esteettömyyttä. Kokemuksemme perusteella katsomme edullisemmaksi ja työturvallisemmaksi toteuttaa toimenpiteet yhden kasvukauden aikana. Kaupungin viljelypalstatoiminnan koordinoinnin kannalta on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi tuottaa viljelypastaista paikkatietoaineistoa ja ohjeistusta viljelijöille. Perusparannuksen kustannukset ovat osoittautuneet suunniteltua kalliimmiksi. Syynä kustannusten nousuun on ollut ensisijaisesti konetyön määrä, maaperän rakennettavuus savisilla maa-alueilla, palstojen tyhjentäminen ja palstojen kasvualustan (jäte, juurakot ja rikkakasvit) hyödyntämisen kannattamattomuus, jolloin uutta kasvualustaa on ollut tarve tilata palstoille. Kustannustehokkuutta puolestaan lisää se, että työ toteutetaan yhtäjaksoisesti, yhden kasvukauden aikana.

Suunnittelutyön vuorovaikutus on erittäin aktiivista prosessin koko prosessin ajan. Tiedottaminen on normaalia hanketta huomattavasti haasteellisempaa. Tämä puolestaan kuormittaa suunnittelusta ja palstakoordinoinnista vastaavaa henkilöstöä.

Kunnostustoimenpiteiden budjetti on vaihdellut reilun 200 000–300 000 euron hintahaarukassa. Kustannuksia on maksettu puistojen ja reittien perusparantamisrahoista, Koivu-Mankkaalla maankäyttösopimusrahalla. Tarkoituksena on keskittyä seuraavina vuosina lähinnä uusien viljelypalstojen rakentamiseen, kuten esimerkiksi Vermonniitty (Meriniityn viljelypalstat) ja Pellaksenmäki (Myllykylän puisto). Finnoossa seuraamme maankäytön muutosten vaikutusta palsta-alueen tilavaikutuksiin. Kaitaan-livisniemen viljelypastojen lisäämistä on tutkittu pastojen lisäämistä esimerkiksi pienentämällä palstakokoa suunnittelutyön pohjaksi.

Suunnittelu- ja rakentamistyön kokonaisvaltaisen hyödyn saamiseksi, kustannusten hallitsemiseksi sekä käyttäjätyytyväisyyden tavoittelemiseksi, emme näe mielekkääksi toteuttaa 100 000 euron budjetilla kunnostustoimenpiteitä ensi vuoden aikana.

2. Talousarvioaloite Päiväkotien henkilöstön mitoitus

(Ira Hietanen-Tanskanen ja Julia Lindholm)

Kasvun ja oppimisen toimiala:

Päiväkotien suhdeluvun laskennan perusteena on varhaiskasvatusasetus, jonka mukaan ”Päiväkodissa tulee kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on varhaiskasvatuslain (540/2018) 26–28 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään seitsemää enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaasta lasta kohden tulee päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä tarkoitettu ammatillinen kelpoisuus”.

Lisäksi asetuksen mukaan ”Päiväkodissa tulee kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden.” (Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta 1586/2019)

Päiväkotien lasten ja henkilöstön välisessä suhdelukulaskennassa käytetään varhaiskasvatusasetukseen perustuen kerrointa 1 (7:7) kolme vuotta täyttäneillä yli viisi tuntia päivässä päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevilla lapsilla. Kerroin 1,75 (7:4) on käytössä alle 3-vuotiailla lapsilla siihen asti, kun he täyttävät kolme vuotta ja kerroin 0,54 (7:13) kolme vuotta täyttäneillä enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevilla lapsilla. Lasten, jotka ovat vain esiopetuksessa, valmistavassa opetuksessa tai 5-vuotiaiden 20 viikkotunnin maksuttomassa varhaiskasvatuksessa kerroin on 0,5.

Espoon kunnallisissa päiväkodeissa täyttää kuukausittain keskimäärin 220 lasta kolme vuotta. Tällöin heidän kertoimensa muuttuu 1,75:stä 1:ksi. Kertoimen muutoksen arvioidaan mahdollistavan syksyn aikana noin 300 uuden lapsen sijoittamisen päiväkoteihin ilman, että tarvitaan lisää kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöä. Vastaava tilanne on myös kevätkaudella.

Mikäli kertoimet muutetaan kaksi kertaa vuodessa 1.1. ja 1.8., tarvitaan kasvatus-, opetus- ja hoitotehtäviin 75 työntekijää lisää uusien lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Kertoimen laskentamuutos vaikeuttaa myös lapsiryhmien muodostamista ja tilojen käyttöä. Tarvitaan lisää tiloja, jotta kolme vuotta täyttäneiden suurempi kerroin voidaan ottaa huomioon lasten päiväkotiin sijoittelussa.

Kolme vuotta täyttäneitä lapsia on osapäiväisesti kunnallisissa päiväkodeissa noin 220 (syyskuu 2023). Nykyisillä kertoimilla nämä osapäiväiseen varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset tarvitsevat 114 laskennallista paikkaa. Kertoimen muuttaminen 1:ksi vähentää päiväkotien paikkakapasiteettia 106 paikalla.

Kerrointen muutoksen kustannuksiksi arvioidaan noin 6,3 milj. euroa, jos lisäkapasiteettia tarvittaisiin päiväkoteihin noin 350 lapselle.

Vastaava muutos pitäisi yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta toteuttaa myös yksityisessä varhaiskasvatuksessa, jolloin sillä olisi vaikutusta yksityiseen varhaiskasvatukseen sijoitettavien lasten määrän vähenemisen lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalisiin, palvelusetelin kertoiimiin sekä ostopalvelujen

kustannuksiin. Tässä yhteydessä ei ole ollut mahdollista laskea tarkemmin näiden muutosten kokonaisvaikutusta.

3. Talousarvioaloite, että Espoo hakee mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta -ohjelmaan

(Ira Hietanen-Tanskanen ja Julia Lindholm)

Kasvun ja oppimisen toimiala:

Poikkihallinnollinen Hyvinvoiva Espoo -ohjausryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan ohjausryhmän tekemän selvityksen pohjalta 21.8.2023. Ohjelmassa mukana olo vaatii lisäresurssia, jota tässä taloudellisessa tilanteessa ei pystytä toteuttamaan.

4. Talousarvioaloite että Espooseen perustetaan koordinaattorin tehtävä, joka vastaisi lapsen oikeuksien edistämisestä ja Lapsistrategian jalkauttamisesta Espoossa

(Ira Hietanen-Tanskanen ja Julia Lindholm)

Kasvun ja oppimisen toimiala:

Kasvun ja oppimisen toimiala tulee esittämään yhden yhteisohjaajan työtehtävän vakinaistamista, joka voi aloitteessa esitetyiltä osin ottaa tehtävän osaltaan koordinoitavaksi. Espoossa toimii noin 45 määräaikaista yhteisohjaajaa muun muassa Projektirahoituksella. Yhteisöohjaajien tehtävistä, yksiköiden kokemuksista ja tarpeesta tullaan tekemään selvitys toimialalla. Lisäksi tehtäväkokonaisuutta voidaan tarpeen mukaan tarkistaa vastaamaan niitä tarpeita, joita lasten ja nuorten kohtaamisissa tarvitaan.

Lisäksi lasten oikeuksien edistämistä ja lapsistrategian koordinoitua voi omassa työtehtävässään edistää toimialan hyvinvointipäällikkö.

5. Talousarvioaloite, että varhaiskasvatuksen yksiköihin palkataan päiväkotiapulaisia

(Ira Hietanen-Tanskanen ja Julia Lindholm)

Kasvun ja oppimisen toimiala

Suomenkielinen varhaiskasvatus on talousarvion valmistelun yhteydessä tehnyt selvitystä ja laskelmia päiväkotiapulaisten palkkaamiseksi varhaiskasvatussyksiköihin.

Pienimmissä enintään 3 ryhmän päiväkodeissa on jo tällä hetkellä laitosapulaisen tehtävä. Laitosapulaisia on yhteensä noin 40 päiväkodissa, joihin Catering ei kohdenna työntekijää. Tästä menettelystä on sovittu siinä vaiheessa, kun Catering siirtyi liikelaitokseksi. Hän huolehtii päiväkodin ateriahuollosta toimipaikkakohtaisesti sovittujen järjestelyjen mukaisesti sekä huolehtii päiväkodin yleisestä siisteydestä ja siivouksesta. Laitosapulainen tekee vaate- ja liinavaatehuoltoa ja osallistuu varhaiskasvatussyksikön toimintaan, sen kehittämiseen ja arviointiin.

Päiväkotiapulaisen tehtäväsisällöt olisivat joiltakin osin samanlaisia laitosapulaisen tehtävän kanssa pois lukien ateriahuoltoon liittyvät ja

siivoustehtävät, jotka suuremmissa päiväkodeissa hoituvat Cateringin ja siivouspalvelujen toimesta. Pääpaino työssä olisi lapsiryhmien avustaminen esimerkiksi siirtymätilanteissa.

Päiväkotiapulaisen tehtävää pilotoidaan syksyn 2023 ajan yhteensä 18 päiväkodissa valtuuston myöntämän kohdennetun määrärahan puitteissa.

Vuoden 2024 talousarviovalmistelussa on laskettu päiväkotiapulaisten määrää niin, että päiväkoteihin, joissa ei ole laitosapulaista, tulisi päiväkotiapulaisen tehtävä 1.3.2024 alkaen. Kokonaismäärä olisi siten 120 päiväkotiapulaista. Henkilöstökustannukset sivukuluineen olisivat yhteensä 3,461 milj. euroa vuonna 2024. Kokovuotisena kustannukset olisivat 4,15 milj. euroa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen kehys vuodelle 2024 on tiukka. Sen puitteissa ei ole mahdollista esittää päiväkotiapulaisen tehtävän käyttöön ottamista edes pienimuotoisesti.

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on 2023 pilotoitu päiväkotiapulaisia yksiköissä, joissa ei ole laitosapulaista. Yhteensä 15 päiväkotiapulaista on palkattu kokeilun puitteissa.

Kokeilusta saatujen myönteisten kokemusten perusteella on tarkoitus esittää päiväkotiapulaisten vakinaistamista. Määrärahat jatkoa varten sisältyy talousarvioon.

6. Raha-asiainaloite: Laidunniityn perustaminen Suomenojan lintukosteikon yhteyteen (Risto Nevanlinna)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Nuottasalmenniitty Finnovikenin altaan itäpuolella on ollut yksi harvoja laidunnettuja perinnebiotooppeja Espoossa ja luokiteltu arvoniityksi. Laidun lintulammen itäpuolella on linnustollisesti arvokkaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelman ja sen yhteydessä laaditun yleissuunnitelman mukainen. Laidunnus on loppunut vuosia sitten viereisen hevostallin lopetettua toimintansa. Niittyalue ei säily avoimena ilman laidunnusta tai muuta hoitoa. Vuoden 2021 linnustoseurantatiedon suosituksiin on myös kirjattu, että aukean niittyalueen umpeutuminen heikentää myös matalakasvisia niitty- ja tulva-alueita suosivien kosteikkolintujen pesimis- ja ruokailumahdollisuuksia.

Umpeenkasvun välttämiseksi Nuottasalmenniityn arvoniitylle on laadittu hoitosuunnitelma 2022. Hoitosuunnitelman mukaan niityn ensisijainen hoitokeino on laidunnus, jolla niityn arvoja saadaan säilymään jatkossakin. Hoitosuunnitelmassa on määritetty tarvittavat laidunalueen kunnostus- ja perustamistoimenpiteet ennen laidunnuksen aloittamista sekä hoitotoimet vuosittain, sekä alustava kustannusarvio ensimmäiselle viidelle vuodelle. Ensisijaisena tavoitteena on ollut löytää viereiselle hevostallitontille toimija, joka hyödyntäisi niittyaluetta laidunalueena kuten aiemminkin. Laidunnuksen tulee olla harkittua ja mm. laiduntavien eläinten määrä sopiva suhteessa laidunalueen kokoon.

Viereisen hevosurheilutontin rakennukset on purettu ja toiminta on muuttumassa, ja alueelle haetaan parhaillaan uutta toimijaa suunnitteluvaramuksen kautta.

Kaupungin tavoitteena on löytää hanke, joka tulee kehittämään tontille eläinpainotteista virkistys- ja hyvinvointitoimintaa. Tontille suunniteltavan toiminnan lisäksi hankkeen suunnitelmiin on mahdollista sisällyttää tontin ulkopuolista Nuottasalmenniityn arvonniittyä laidunalueena Espoon Kaupunkitekniikan keskuksen teettämän hoitosuunnitelman mukaisesti. Mikäli suunnitteluvaraus johtaa tontin vuokraamiseen ja hanke on halukas hyödyntämään Nuottasalmenniittyä laidunalueena, on hanke lähtökohtaisesti vastuussa laidunalueen perustamistoimista ja ylläpidosta koituvista kustannuksista.

Mikäli hevosurheilutontin suunnitteluvarauksen saaja ei ole kiinnostunut hyödyntämään Nuottasalmenniittyä laidunalueena, on mahdollista, että Espoon kaupunki perustaa Nuottasalmenniitylle laidunalueen ja tekee laidunnussopimuksen erillisen karjanomistajan kanssa alueelle tehdyn hoitosuunnitelman pohjalta. Hoitosuunnitelman kustannusarvion mukaan laidunalueen perustamiskustannukset olisivat noin 25 000 euroa ja vuosittaiset hoito- ja kulukustannukset noin 15 000 euroa.

7. Määräraha-aloite Karamäen päiväkodin alueen viimeistelemiseksi (Aulikki Pentikäinen)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Karamäen päiväkodin rakennushanke valmistui investointimäärärahoilla 28.2.2020. Päiväkodin tontin viimeistelytyöt ovat valmistuneet. Päiväkodin keittiön huoltoliikenteen piha-alueen parannustyöt teetettiin erillisenä urakkana. Samoin erillisenä teetettiin päiväkodin 2.krs sisäänkäyntiin este, jolla estettiin ulkopuolisten ajanvietto tilassa ja sisäpihalle asennettiin portti. Pallokentälle on lisätty sallittuun käyttöaikaan liittyvä kyltti. Lisäksi Espoon elinvoiman liikunta ja urheilu on rakentanut hiekkakentälle miniareenan. Suoja-aidat on myös tarkastettu toimiviksi. Päiväkodin tontilla ei enää ole muuta tarvetta viimeistelyyn.

8. Määräraha-aloite Karakalliontorin pysäköinnin ja sille ajon hillitsemiseksi ja torin vehreydestä huolehtiminen (Aulikki Pentikäinen)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Kaavamuutoksen mahdollistama uudistus, Karakallion ostoskeskuksen purkaminen ja uusien kerrostalojen rakentaminen, on parhaillaan käynnissä. Torille ajaminen on pitänyt aiemmin mahdollistaa torimyynnin vuoksi. Torialue on parhaillaan työmaa-alueena ja sen laajuus pienenee aiemmasta, asemakaavamuutoksen myötä.

Ympäristön yleisten alueiden suunnittelu on parhaillaan käynnissä. Suunnittelun yhteydessä selvitetään, onko torilla jatkossakin torimyyntiä ja onko torille ajamista mahdollista tehdä vähemmän houkuttelevaksi.

9. Määräraha-aloite asfaltoinnin määrärahojen lisäämiseksi.
(Aulikki Pentikäinen)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Miljoonan euron lisämääräraha pienentäisi syntyvää korjausvelkaa asfaltoinnin osalta.

10. Määräraha-aloite Karakalliontien ja Lähderannantien risteyksen liikenneturvallisuuden parantamiseksi
(Aulikki Pentikäinen)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Karakallion alueen liikennemäärien kehitystä on seurattu laskennoin ja maankäytön kehittymisen vaikutuksia liikennemääriin on arvioitu liikenne-ennusteiden avulla. Karakalliontien länsipään liikennemäärä on nykyisin vajaa 4 000 ajoneuvoa/vuorokausi. Lähderannantien liikennemäärä on nykyisin noin 8 300 ajoneuvoa/vuorokausi Karakalliontien pohjoispuolella ja noin 10 300 ajoneuvoa/vuorokausi Karakalliontien eteläpuolella. Karakalliontien liikennemäärien vuorokauden tuntijakauma on hieman tasoittunut aikaisemmista vuosista. Eli huipputuntien liikennemäärät eivät ole niin suuria kuin aiemmin. Liikenne-ennusteen mukaan vuonna 2050 keskimääräinen arkivuorokausiliikenne on Karakalliontiellä noin 4 500 ajoneuvoa/vuorokausi eli liikennemäärien kasvun arvioidaan olevan maltillista. Liikennemäärien kehitystä seurataan jatkossakin, jolloin niiden merkittävät muutokset huomataan.

Karakalliontien ja Lähderannantien liittymään on tutkittu aikaisemmin kiertoliittymää, jota pidettiin hyvänä ratkaisuna. Suunnitelmassa kiertoliittymä olisi vaatinut Lähderannantien katualueen laajentamista länteen päin. Lähderannantien katualuetta ei voida laajentaa länteen päin, koska Lähderannantien länsipuolella on liito-oravien ydinalue. Kiertoliittymä tulisi siis sovittaa nykyiselle katualueelle, mikä ei välttämättä onnistu. Kaupunkitekniikan keskus selvittää muiden toimenpiteiden, esimerkiksi liikennevalojen toteuttamisen mahdollisuutta liittymään. Haasteena on kuitenkin, ettei liittymään saada kääntyvien valoja.

11. Määräraha-aloite liukastumisesteiden jakamiseksi kaatumistapaturmien vähentämiseksi
(Johanna Karimäki)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Tekninen lautakunta 13.9.2023: Kaupunkitekniikan keskus vastaa kadunpidon lakisääteisistä toiminnoista, kuten talvikaudella lumen auraamisesta ja liukkaudentorjunnasta, jolla pidetään väylät liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Liukkautta pyritään torjumaan hiekoittamalla sekä suolaamalla. Raha-asia-aloitteen toteuttamisen mukainen toiminta ei kuulu suoranaisesti Kaupunkitekniikan keskukselle. Kuitenkin lautakunta pitää asiaa tärkeänä ja toivoo, että asia otetaan huomioon syksyn talousarvioneuvottelujen yhteydessä.

12. Määräraha-aloite Rullavuoren kalliopuutarhan suunnitteluun ja toteutukseen.

(Johanna Karimäki)

Kaupunkiympäristön toimiala:

Rullavuori on asemakaavassa PL1 aluetta (pääasiassa luonnontilassa säilytettävä alue, joka on hoidettava niin ettei maiseman luonne oleellisesti muutu).

Alueelle on laadittu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2020–2030, ja vuosina 2021–2022 on toteutettu hoitohakkuita. Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman mukaan alueelta löytyy Metso luontoarvot täyttävä kohde, jota ylläpidetään ja kehitetään tarvittaessa luonnonhoidon toimenpitein. Rullavuori on liito-orava Life-hankeen tutkimuskohde, jossa parannetaan erikäisrakenteisen metsän kasvuedellytyksiä. Alue on luokiteltu M1 arvometsäksi ja M2 lähimetsäksi.

Kohteen historiallisia jäänteitä on nähtävillä kallioalueella, josta löytyy muun muassa kiviportaiden rakenteita ja alppiruusuistutuksia.

Puistosuunnitelman laatimisen lähtökohtana on historiallisten piirteiden kokonaisvaltainen tunnistaminen ja toteuttamisen ja hoidon edellytysten arvioiminen. Puutarhamaisten kasvien istuttaminen kallioiseen metsäluontoon vaatii erityisiä ylläpidollisia resursseja onnistuakseen.

Ilman sitoutumista tarvittaviin henkilöstöresursseihin ja kohteen edellyttämiin ylläpidon kustannusten kasvuun, ei suunnittelutyön käynnistäminen ole järkevää ja kohteen rakentaminen kannattavaa.

Saapunut myöhässä 27.4.2023 ja siirretty vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma 2026–2027 käsittelyyn:

**** Määräraha-aloite hoiva-avustajien palkkaamiseksi päiväkoteihin**
(Johanna Värmälä ja 12 kaupunginvaltuutettua)